**NN 86/2018 (26.9.2018.), Pravilnik o kriterijima i načinu upravljanja rizicima faktoring društva**

# HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR FINANCIJSKIH USLUGA

**1700**

Na temelju odredbi članka 64. stavka 3. Zakona o faktoringu (»Narodne novine« br. 94/14, 41/16) Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga na sjednici Upravnog vijeća održanoj 20. rujna 2018. godine donosi

# PRAVILNIK

## O KRITERIJIMA I NAČINU UPRAVLJANJA RIZICIMA FAKTORING DRUŠTVA

### UVODNE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim Pravilnikom detaljnije se propisuju kriteriji i način upravljanja rizicima faktoring društva iz članka 64. Zakona.

(2) Odredbe ovog Pravilnika na odgovarajući se način primjenjuju i na podružnice faktoring društava iz druge države članice Europske unije kao i podružnice faktoring društava iz trećih država.

(3) Prekršajne odredbe Zakona na odgovarajući se način primjenjuju i na postupanje faktoring društva i odgovornih osoba u faktoring društvu u odnosu na primjenu odredbi ovoga Pravilnika.

*Pojmovi i definicije*

Članak 2.

Pojmovi koji se koriste u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

1. Hanfa je Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga.

2. Zakon je Zakon o faktoringu (»Narodne novine« br. 94/14, 41/16).

3. Kupac je poslovni subjekt koji je dužnik predmeta faktoringa odnosno mjenični dužnik kod posla faktoringa iz članka 12. Zakona.

4. Dobavljač je poslovni subjekt koji je vjerovnik predmeta faktoringa odnosno mjenični vjerovnik kod posla faktoringa iz članka 12. Zakona.

5. Kreditni rizik jest rizik gubitka zbog neispunjavanja novčane obveze primatelja faktoringa prema faktoring društvu.

6. Koncentracijski rizik jest rizik koji proizlazi iz svake pojedinačne, izravne ili neizravne, izloženosti prema jednoj osobi odnosno grupi povezanih osoba ili skupa izloženosti koje povezuju zajednički činitelji rizika kao što su isti gospodarski sektor, odnosno geografsko područje i istovrsni poslovi koji mogu dovesti do takvih gubitaka koji bi mogli ugroziti nastavak poslovanja faktoring društva.

7. Tržišni rizik predstavlja potencijalne učinke koje vanjski utjecaji imaju na vrijednost imovine i obveza faktoring društva, a uzrokuju ga kretanja na financijskim tržištima. Tržišni rizici jesu valutni rizik, kamatni rizik i tržišni rizik likvidnosti.

8. Valutni rizik jest rizik promjene vrijednosti financijskog instrumenta zbog promjena tečaja stranih valuta.

9. Kamatni rizik jest rizik promjene vrijednosti financijskog instrumenta zbog promjena tržišnih kamatnih stopa.

10. Tržišni rizik likvidnosti je rizik nemogućnosti likvidacije imovine po prihvatljivoj cijeni i u prikladnom roku.

11. Operativni rizik jest rizik gubitka zbog neprikladnih ili pogrešno izvršenih poslovnih procesa, postupaka i propusta koji se odnose na ljudske resurse ili sustave unutar faktoring društva ili zbog vanjskih utjecaja ili događaja.

12. Rizik likvidnosti jest rizik gubitka koji proizlazi iz postojeće ili očekivane nemogućnosti faktoring društva da podmiri svoje novčane obveze o dospijeću.

13. Financijski instrument je svaki ugovor uslijed kojeg nastaje financijska imovina jednog subjekta i financijska obveza ili vlasnički instrument drugog subjekta (sukladno odredbama Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja).

14. Ukupna izloženost obuhvaća izloženost po poslovima faktoringa, izloženost po poslovima faktoringa koji uključuje otkup mjenice, izloženost po poslovima dobavljačkog faktoringa, potraživanja za kamate naknade i provizije po poslovima faktoringa, izloženost po ostalim poslovima povezanim s poslovima faktoringa, izloženost po danim depozitima, ulaganja u vrijednosne papire i poslovne udjele te ostale izloženosti koje nose kreditni rizik.

15. Izloženost po poslovima faktoringa je ukupno potraživanje od kupca (dospjelo i nedospjelo) za nominalni iznos novčane tražbine.

16. Izloženost po poslovima faktoringa koji uključuje otkup mjenice je ukupno potraživanje od kupca (dospjelo i nedospjelo) za nominalni iznos mjenične tražbine.

17. Izloženost po poslovima dobavljačkog faktoringa je ukupno potraživanje od kupca (dospjelo i nedospjelo) za iznos plaćen dobavljaču.

18. Ostale izloženosti koje nose kreditni rizik su dani (dugotrajni i kratkotrajni) zajmovi, ostala (dugotrajna i kratkotrajna) potraživanja, ostala (dugotrajna i kratkotrajna) financijska imovina, ulaganja u derivativne financijske instrumente i slično.

19. Izloženost prema pojedinoj osobi/grupi povezanih osoba je izloženost iz točke 14. ovog članka promatrana po pojedinoj osobi/grupi povezanih osoba. Navedenoj izloženosti se pridodaje potencijalna izloženost prema istoj osobi/grupi povezanih osoba koja se u poslovima faktoringa s regresom i poslovima faktoringa koji uključuju otkup mjenice s regresom pojavljuje kao dobavljač. Ukoliko su u pojedinom poslu faktoringa s regresom i poslu faktoringa koji uključuje otkup mjenice s regresom dobavljač i kupac dio iste grupe povezanih osoba u izloženost se uključuje samo izloženost prema kupcu. Kao potencijalna izloženost prema dobavljaču uzimaju se potraživanja od dobavljača za isplaćeni predujam.

20. Grupa povezanih osoba su dvije ili više osoba povezanih sukladno odredbama članaka 25., 26., 27. i 28. Zakona.

21. Izloženost prema državi je izloženost prema središnjoj državi, fondovima socijalne sigurnosti, javnim nefinancijskim poduzećima, jedinicama lokalne uprave i samouprave (lokalna država) sve sukladno sektorskoj klasifikaciji institucionalnih jedinica prema europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa.

22. Kapital faktoring društva je kapital iz članka 23. Zakona.

## SUSTAV UPRAVLJANJA RIZICIMA

### Članak 3.

Faktoring društvo dužno je uspostaviti sveobuhvatan i učinkovit sustav upravljanja rizicima u skladu s vrstom, opsegom i složenosti svoga poslovanja koji mora uključivati najmanje:

– strategije, politike, postupke i mjere upravljanja rizicima,

– tehnike mjerenja rizika,

– praćenje i izvješćivanje o rizicima,

– podjelu odgovornosti u vezi s upravljanjem rizicima.

### *Strategije, politike i interni akti za upravljanje rizicima*

### Članak 4.

(1) Faktoring društvo dužno je donijeti strategiju, politike i druge interne akte za upravljanje rizicima.

(2) Strategija upravljanja rizicima iz stavka 1. ovoga članka jedan je ili više pisanih dokumenata koji minimalno obuhvaćaju ciljeve i osnovna načela preuzimanja i upravljanja rizicima i sklonost faktoring društva za preuzimanje rizika.

(3) Politike i interni akti iz stavka 1. ovoga članka za upravljanje rizicima čine jedan ili više dokumenata koji minimalno obuhvaćaju sljedeće:

– utvrđivanje prihvatljivog stupnja rizika za pojedine rizike,

– jasne linije ovlasti i odgovornosti za upravljanje rizicima unutar faktoring društva,

– metodologiju utvrđivanja i mjerenja odnosno procjenjivanja rizika kojima je faktoring društvo izloženo ili bi moglo biti izloženo,

– interne limite i kontrole te ostale postupke za ovladavanje i praćenje rizika uključujući uspostavu odgovarajućih limita,

– procedure i mjere ako dođe do odstupanja od primjene usvojenih politika i postupaka,

– procedure i mjere ako dođe do kriznih situacija.

(4) Strategije, politike i interni akti iz stavka 1. ovoga članka moraju biti u pisanom obliku, jasno definirani i dokumentirani te dostupni svim radnicima faktoring društva uključenima u proces preuzimanja i upravljanja rizicima.

*Utvrđivanje, mjerenje i ovladavanje rizicima*

Članak 5.

(1) Faktoring društvo dužno je kontinuirano utvrđivati rizike kojima je ili bi moglo biti izloženo u svojem poslovanju te analizirati uzroke izloženosti rizicima.

(2) Faktoring društvo dužno je redovito mjeriti odnosno procjenjivati rizike koje je utvrdilo u svojem poslovanju.

(3) Faktoring društvo dužno je mjeriti odnosno procjenjivati rizike na temelju prikladnih kvantitativnih i/ili kvalitativnih metoda mjerenja odnosno procjene rizika koje će omogućiti uočavanje promjena u profilu rizičnosti faktoring društva uključujući i pojavljivanje novih rizika.

(4) Faktoring društvo dužno je jasno odrediti kriterije za odlučivanje i postupke za ovladavanje rizicima uzimajući u obzir postojeći i željeni profil rizičnosti te sklonost preuzimanju rizika.

(5) Faktoring društvo dužno je prikladno dokumentirati način ovladavanja rizikom uključujući i razloge za prihvaćanje, smanjenje, izbjegavanje ili prijenos rizika.

*Praćenje i izvješćivanje o rizicima*

Članak 6.

(1) Faktoring društvo dužno je uspostaviti sustav redovitog praćenja i izvješćivanja o izloženosti rizicima i profilu rizičnosti faktoring društva.

(2) Faktoring društvo dužno je uspostaviti sustav praćenja i izvješćivanja o rizicima na način da svim relevantnim razinama upravljanja omogući pravodobne, točne i dovoljno detaljne informacije koje su potrebne za donošenje poslovnih odluka odnosno sigurno i stabilno poslovanje faktoring društva.

(3) Faktoring društvo dužno je na odgovarajući način pratiti rizike iz poslovnih procesa koje je izdvojilo na druge osobe.

*Podjela odgovornosti u svezi s upravljanjem rizicima*

Članak 7.

(1) Nadzorni odbor faktoring društva nadležan je za davanje suglasnosti upravi faktoring društva na organizaciju sustava upravljanja rizicima.

(2) Uprava faktoring društva odgovorna je za:

– uspostavljanje jasnih i dosljednih unutarnjih odnosa u vezi s odgovornošću za preuzimanje i upravljanje rizicima uključujući razgraničenja ovlasti i odgovornosti između nadzornog odbora, uprave faktoring društva i rukovodstva faktoring društva,

– osiguranje odgovarajućeg broja radnika sa stručnim znanjem i iskustvom u sustavu upravljanja svim značajnim rizicima,

– odobravanje i periodično (najmanje jedanput na godinu) provjeravanje i usklađivanje strategija i politika preuzimanja i upravljanja rizicima,

– uspostavljanje opće svjesnosti o rizicima na svim razinama faktoring društva, odnos i ponašanje radnika prema riziku i upravljanju rizikom, uzimajući u obzir prihvatljiv stupanj rizika za faktoring društvo.

(3) Uprava faktoring društva sudjeluje u procesu upravljanja rizicima i dužna je aktivno se uključiti u proces upravljanja svim značajnim rizicima.

(4) Svi radnici faktoring društva sudjeluju u provođenju sustava upravljanja rizicima.

## UPRAVLJANJE POJEDINAČNIM RIZICIMA

Članak 8.

(1) Faktoring društvo dužno je donijeti i provoditi primjerene politike i postupke upravljanja za najmanje sljedeće rizike:

– kreditni rizik (uključujući i koncentracijski rizik),

– tržišni rizik (uključujući valutni, kamatni rizik i tržišni rizik likvidnosti),

– rizik likvidnosti,

– operativni rizik.

(2) Faktoring društvo dužno je donijeti i provoditi primjerene politike i postupke upravljanja i za sve druge vrste rizika kojima je ili bi moglo biti izloženo u svome poslovanju.